

28 L'OPINIÓ

Badalona: laboratori populista Oportunitat per a una nova política?

1. Antecedents

Corria l'any 1991 quan un jove badaloní aconseguia la primera acta de regidor pel Partit Popular d'ençà 1979. En aquella Badalona i Catalunya a punt de viure l'èxit olímpic, el nou regidor electe esdevenia un fet bastant aïllat: no era habitual que en un moment hegemònic dels valors de progrés i d'extensió de l'Estat de benestar al nostre país, un jove decidís presentar-se en unes llistes des de les sigles fundades pel ministre franquista Manuel Fraga Iribarne.

El maig de 2011, aquell jove badaloní, veí del barri de la Morera esdevenia alcalde de la ciutat.

En aquests 20 anys van ocórrer diferents canvis i transformacions. Hi ha diferents causes explicatives d'aquest ascens. Aquest article no pretén relatar la cronologia dels esdeveniments, sinó aportar algunes hipòtesis sobre l'ascens i el triomf del populisme extremista a l'àrea metropolitana de Barcelona -com un camí per insinuar algunes sortides a la situació-. I, en concret, posant el focus a la bimil·lenària Badalona, tercera ciutat en nombre de ciutadans i ciutadanes de Catalunya.

Badalona té una bona mesura humana; no massa gran com per a que les distàncies físiques i personals siguin inabastables, i no massa petita per a que les tendències globals no s'hi facin clarament presents. Com diu un filòleg badaloní, Badalona té el la mida de l'Atenes clàssica, uns 200.000 habitants; l'any 2012 en comptava amb 220.977. ¹

Progressivament, la candidatura popular anà escalant posicions i resultats. Aquest fet queda patent en una observació de la seqüència de les eleccions municipals de 1991, 1995, 1999, 2003 i, especialment, des de 2007 fins al 2011. ²

1 Enguany, des del govern municipal s'ha dit que hi ha hagut un descens del padró, principalment perquè més estrangers han marxat.

2 En aquest enllaç d'Idescat podem observar tota la sèrie temporal d'eleccions municipals a Badalona, a partir del vot als partits polítics: <http://www.idescat.cat/territ/BasicTerr?TC=5&V0=1&V1=08015&V3=372&V4=392&ALLINFO=TR UE&PARENT=25&CTX=F>

Aquest article pretén aportar algunes hipòtesis sobre l'ascens i el triomf del populisme extremista a l'àrea metropolitana de Barcelona

La nova onada migratòria, des de l'any 2000, introdueix més complexitat social amb el pluralisme religiós i la presència de població que no té hàbits urbans ni d'ús quotidià dels serveis ni dels espais públics

Taula 1. Resultats del PSC i del PP en eleccions municipals de 1991 a 2011.

Contesa municipal/ nombre de regidors	PSC	PP
1991	14	1
1995	10	4*
1999	13	5*
2003	12	5
2007	9	7
2011	9	11

Font: Elaboració pròpia.

*El 1999 CiU és la segona força amb 5 regidors. El PP n'obté els mateixos amb menys vots que la coalició nacionalista.

*El 1995 el PP era el quart grup municipal en nombre de regidors, per darrera de CIU i ICV.

Aquesta escalada es produeix en un context en què els partits majoritaris a Badalona i a Catalunya van disminuint de manera progressiva el seu nombre de vots, regidors i càrrecs electes. Un fenomen que afecta també les formacions del centre i l'esquerra badalonins PSC, ICV i CiU.

Aquestes tres formacions havien conformat des de 1979 els governs de la ciutat. El PSUC aportà el primer alcalde democràtic del període, Màrius Díaz, i el PSC, incorporant en diferents pactes a ICV, CiU i ERC, estigué al capdavant de l'alcaldia des de 1983 fins l'any 2011 (alcaldes Joan Blanch, Maite Arqué i Jordi Serra).

Diverses són les causes i la seva índole, a la ciutat i en el context general, de l'ascens d'una candidatura conservadora i populista. Certament, segons la sociòloga Marina Subirats (2011)³, a partir dels anys 2000 es produeix un fet general al nostre país. S'esquerden els amplis consensos socials interclassistes que permeteren el creixement econòmic i la consolidació de l'Estat de benestar; de l'onada de progrés posterior a la reinstauració de la democràcia a l'Estat.

L'any 2000 marca, doncs, un canvi de tendència amb la irrupció clara i accelerada de la mundialització. Un fet que comportarà fenòmens com l'arribada de la immigració extracomunitària. Aquesta nova situació anirà canviant la fisonomia de molts barris i la seva realitat quotidiana.

En el cas badaloní, com a l'àrea metropolitana de Barcelona, els moviments migratoris dins l'Estat ja havien produït les primeres onades als anys 50 i 60, i havien contribuït a donar forma a la seva personalitat i estructura social actual. La nova onada migratòria, des de l'any 2000, introdueix més complexitat social amb el pluralisme religiós i la presència de població que no té hàbits urbans ni d'ús quotidià dels serveis ni dels espais públics.

L'entrada de l'Estat a la Unió Monetària l'any 2002 comporta un increment del nivell general de preus i un augment de les dificultats de l'accés a l'habitatge. Malgrat tot, la il·lusió del diner barat i la bombolla creditícia no permeté percebre els problemes latents i la situació econòmica i social real fins a l'esclat de la crisi financera internacional el setembre de 2008.

Aquest procés econòmic corre paral·lel al progressiu desalineament de la classe treballadora respecte dels partits de l'esquerra al món occidental i a casa nostra. El diner barat, l'accés a la compra d'habitatge i al consum per a gran part de la classe treballadora i mitjana, tampoc beneficià els valors del centre esquerra, ans al contrari: estengué el domini de la ideologia de mercat i dels seus valors consumistes. En una tendència que s'anà afermant

³ Subirats, M (2011). Barcelona de la necessitat a la llibertat. Les classes socials al tombant del segle XXI. Barcelona: RBA.

L'abundància dels anys de creixement provoca que la consciència de benefici col·lectiu es difumini i augmenti la percepció dels costos particulars de qualsevol nou equipament, espai o servei públic

també als barris treballadors de les àrees metropolitanes catalanes i europees.

Aquest context en què en les darreres dues dècades el populisme i l'extrema dreta guanyen terreny a ciutats i països de tot Europa (Holanda, França, Regne Unit, Bulgària, Hongria, Finlàndia, Dinamarca, Suècia, Noruega, etc) són influents també en el nostre cas. L'antieuropisme, la islamofòbia i les rebel·lions fiscals, són ingredients comuns a la majoria de moviments i partits populistes⁴.

Tornant a Badalona, l'alcalde García Albiol, en plena crisi de l'Estat i episodis de corrupció que perjudiquen la imatge del seu partit, expressa que governa sense ideologia i sense estar sotmès a les sigles. Afirmar que en el govern d'una ciutat no hi ha d'haver ideologies. Diu ser un governant pragmàtic que només vol resoldre els problemes dels "veïns". Tracta així d'anar desbordant la tradició treballadora i d'esquerres de la ciutat.

L'abundància dels anys de creixement provoca que la consciència de benefici col·lectiu es difumini i augmenti la percepció dels costos particulars de qualsevol nou equipament, espai o servei públic. Amb l'increment de la visió individualista, "davant casa meua, no", es rebutja, per exemple, la ubicació del contenidor de la brossa davant del propi domicili, però en canvi s'exigeix que s'ubiqui a prop.

El fenomen de desalineament del vot, que s'ha indicat, queda patent amb una ràpida observació a les dades electorals. El percentatge de vot al centre esquerra a les eleccions municipals a barris de classe treballadora com Sant Roc, Llefià (Sant Mori) o la Salut de Badalona ho testimonien. Prenem una breu comparativa a Badalona entre els dos principals partits.

Taula núm. 2. Percentatge de vots del PSC i del PP-AP als barris de Sant Roc-La Mora, Sant Mori de Llefià i la Salut. Eleccions municipals Badalona. 1979 a 2011.

(En vermell PSC, en blau PP -AP fins el 1991-).

	Sant Roc-La Mora		Sant Mori de Llefià		La Salut	
1979	30,84	7,13	46,81	8,96	31,26	5,72
1983	54,72	3,68	55,42	7,14	49,96	15,31
1987	57,13	2,93	53,46	3,78	53,03	3,55
1991	60,76	4,72	58,56	6,64	59,75	5,55
1995	47,66	15,39	37,22	18,13	41,37	16,07
1999	57,67	15,06	48,18	18,05	51,83	17,31
2003	48,24	20,12	48,84	20,33	50,03	21,13
2007	32,84	27,91	34,05	28,58	33,29	31,74
2011	28,60	42,70	29,49	42,80	28,63	46,19

Font: elaboració pròpia.

Aquest procés mostra com la classe treballadora, sobretot a mesura que avancen els 2000, i aquells grups socials situats en espais secundaris del mercat de treball⁵, captius de la desesperança, passen a atorgar el seu vot a una opció conservadora, extremista, de queixa i amb retòrica antiestablishment. Cal tenir en compte també en l'anàlisi d'aquestes dades, l'evolució demogràfica i la sortida de ciutadania d'aquests barris cap a d'altres barris de la ciutat i municipis de la regió metropolitana, especialment quan les circumstàncies econòmiques ho permeten.

4 Cruanyes, T (2013). Un antídoto contra l'extrema dreta. La memòria, 3 i 4. Paterna: premi d'Octubre d'assaig.

5 On pateixen primer l'atur i no estan sindicats.

Igualment, com a fenomen general, la crisi econòmica i de confiança alimenta la desafecció ciutadania i debilita el vincle entre la ciutadania i els partits polítics. És llavors quan García Albiol, al marge de la marca del PP consolida la imatge prototipus del polític populista: “parlar clar, parlar directe, posar veu als qui no en tenen”. Així, “Hablando claro” fou el seu eslògan a les municipals de 2011, preparades pel consultor Iván Redondo des d’una agència bilbaïna⁶. Actualment, aquest consultor continua assessorant el batlle badaloní i és també cap del gabinet de comunicació del president de la Junta d’Extremadura, Rafael Monago⁷.

Cartell electoral municipals 2011

MUCHOS
LO PIENSAN.
YO LO DIGO.
➔ ALBIOL ALCALDE

*Mentre els partits
extremistes i
populistes emulen
els tribuns de
la pleb de la
república romana
posant veu als
que no la tenien
i defensant els
seus drets, en
les darreres
dècades la
socialdemocràcia
a anat adoptant
estils més
burocràtics i
allunyats de
l'activisme,
fruit dels anys
d'experiència en el
poder*

El cap del PP de la ciutat es presenta com un polític antiestablishment, amb un discurs que denuncia les “llargues dècades” del govern de centre esquerra a la ciutat. Usa una imatge personal i un llenguatge planer fins al límit d’esdevenir sovint barroer o estrident. Un fet que l’associa més a semblar una estrella mediàtica, en una ciutat amb una població jove; o a un concursant de reality shows televisius que no pas a un polític a l’ús: a un membre que respon als paràmetres esperats de la “classe política”.

2. La necessitat d’actualitzar la socialdemocràcia

L’historiador i estudiós de l’extremisme ideològic Xavier Casals⁸ posa de manifest diversos treballs de politòlegs francesos en què els partits extremistes i populistes canalitzen la “funció tribunicia”, emulant l’objectiu dels tribuns de la plebs a la república romana: posar veu als que no en tenien i defensar el seus drets. Aquesta funció l’havia dut a terme a França el Partit Comunista i l’esquerra tradicional. En les darreres dècades, diferents analistes alerten del fet que la socialdemocràcia, amb molts anys i experiència en el poder, ha anat adoptant estils més burocràtics i allunyats de l’activisme; un comportament i un mode de funcionament autoreferit.

El fenomen del populisme conservador, en el cas de Badalona, interroga sobre el canvi del paradigma polític i l’extensió del populisme també a l’esquerra. En el marc d’una política a tot Europa vinculada al diner i a les finances, on el *cleavage* entre la gent i els bancs, i la

⁶ Redondo asociados.

⁷ http://www.elperiodicoextremadura.com/noticias/extremadura/monago-da-rango-de-consejero-a-ivan-redondo-su-asesor-de-marketing_679276.html

⁸ <http://xaviercasals.wordpress.com/>

Enmig de la crisi democràtica, de valors i econòmica, és llavors quan molts treballadors en atur i persones sense horitzó laboral i vital són seduïts pels projectes populistes

percepció d'una política al servei al poder bancari s'estén. El discurs que descriu la realitat com un enfrontament entre elits econòmiques, financeres i polítiques i el poble pot donar lloc a un enfortiment de l'opció populista també en l'esquerra. Xavier Casals (2013)⁹ fa evident la possibilitat d'una tercera onada populista a l'Estat, en les que un nombre important de vots estiguessin en joc i en reubicació, en perjudici dels grans partits espanyols.

Enmig de la crisi democràtica, de valors i econòmica, és llavors quan molts treballadors en atur i persones sense horitzó laboral i vital són seduïts pels projectes populistes. Les organitzacions populistes necessiten d'activisme i generen expectatives de poder fer una carrera política amb possibilitats de progressar en les estructures d'un moviment-partit, constituït des d'una base personal entorn el seu líder. En el cas estudiat, el PP de Badalona, fins el juny de 2011 mai havia assumit responsabilitats de govern.

D'altra banda, les pràctiques clientel·lars a la ciutat han arribat a la situació de prometre llocs de treball a veïns i veïnes durant la campanya. O que en clares pràctiques de xenofòbia institucional s'afirmi que les feines dels plans d'ocupació locals han de ser primer per als treballadors de la ciutat. I que per accedir a serveis socials bàsics, o als propis plans d'ocupació, s'hagi d'estar empadronat un nombre d'anys predeterminat.

El creixement ràpid del populisme a la ciutat, ha portat a que un dels problemes del primer govern populista sigui comptar amb un equip polític que en molts casos no disposa de la preparació ni de l'experiència necessàries. Un equip, en bona part, reclutat directament des de l'activisme estrident al carrer. Un fet que hauria causat, en gran mesura, problemes de pressumpta corrupció i de males pràctiques de govern des de juny de 2011¹⁰.

3.Com es prepara l'ascens al poder? Algunes bases ideològiques, tècniques i d'acció política

El salt de partit minoritari a partit amb aspiració de majoria, el fa el partit popular badaloní de 2003 a 2007. La campanya de recollida de signatures contra la instal·lació d'una mesquita en terreny públic¹¹ a la ciutat arriba fins i tot a les pàgines de Financial Times. La campanya, que vol mobilitzar i agitar el carrer amb una subreptícia islamofòbia, recull la signatura de 22.000 ciutadans i ciutadanes.

En altres crítiques al govern de progrés, usaren tècniques de mobilització del carrer com petites manifestacions, o boicots a inauguracions d'obres com el que es produí amb la històrica arribada de la L2 del metro al barri de Llefià, pocs mesos abans de les eleccions municipals de 2011. Val la pena esmentar, en aquest cas, que la retòrica habitual de García Albiol, parla de veïns i veïnes i molt ocasionalment de ciutadans i ciutadanes.

El populisme s'adreça a un poble indefinit. A uns indefinits veïns i veïnes. A l'home corrent. A prop de la idea de massa, de persones sense la dimensió dret-deures que incorpora la noció republicana de ciutadania.¹²

Davant l'organització i l'estratègia de conquesta de l'alcaldia, sorgeix la pregunta: el fenomen populista a Badalona és espontani, o estem davant d'un experiment que compta amb recursos, i amb una sofisticada i experta assessoria de comunicació? ¿El lideratge de

9 Casals, X. (2013). El pueblo contra el Parlamento. El nuevo populismo en España (1989-2013). Barcelona: Pasado & presente.

10 El regidor David Gómez, expulsat pel propi alcalde, presumptament hauria encarregat obres municipals per valor de més d'un milió d'euros. "Aparentment", segons esmenta l'alcaldia, sense que els seus companys de govern ho sabessin.

11 Una situació que es podia haver produït per a d'altres confessions i que tractava de resoldre una necessitat, des del finançament pertinent de la pròpia comunitat.

12 Un cop en el govern, la idea de massificar porta al govern municipal a multiplicar els festivals amb flash mobs i activitats de cultures de masses, en detriment de les arts escèniques i d'altres activitats culturals tradicionals.

Des del projecte de nou Estatut de Pasqual Maragall i el desafiant projecte del tripartit, la dreta espanyola necessitava un cavall de Troia a l'àrea metropolitana de Barcelona.

García Albiol es forja només a la ciutat, o hi ha un interès més enllà, a la capital de l'Estat, dins d'una operació política amb interessos de més abast?

A la campanya municipal de 2007, mitjans de comunicació com el diari El Punt es fan ressò de la notícia que es podrien haver destinat recursos a la campanya electoral municipal badalonina, en el marc d'un pla estratègic electoral de la dreta espanyola a Catalunya, des de la Fundació FAES¹³ presidida per José Maria Aznar com a laboratori de referència. Als quarts generals conservadors s'havien col·locat diverses banderes sobre el mapa municipal català, quant a places a conquerir: Badalona, La Seu d'Urgell, etc.

Només reduint el diferencial d'escons de més que aporta el PSC al PSOE, respecte dels que aporta el PPC al PP -recordem que la circumscripció de Girona ha estat històricament inexpugnable pel PP- els del carrer Gènova tindrien més facilitat per obtenir una majoria al Congrés dels Diputats i arribar a la Moncloa.

Des del projecte de nou Estatut de Pasqual Maragall i el desafiant projecte del tripartit, la dreta espanyola necessitava un cavall de Troia a l'àrea metropolitana de Barcelona (Antoni Puigvert, La Vanguardia), al "cinturón rojo". El jove polític popular badaloní, i una ciutat que en l'ocàs de l'era Zapatero havia estat governada durant gairebé 30 anys per alcaldies socialistes van esdevenir, respectivament, l'ariet i l'objectiu prioritari.

Homes de negre, i no de Brussel·les, freqüentaven la planta on s'ubiquen els grups municipals del consistori badaloní en ocasió de les eleccions municipals 2007. Des de llavors, Badalona ja era pel PP un laboratori extremista.¹⁴

Avui el director gerent de la Televisió de Badalona és un reconegut membre de l'Institut Catalunya Futur, la FAES catalana. Una televisió amb una audiència diària de 100.000 espectadors a la ciutat i de 200.000 persones a l'àrea metropolitana. La televisió de Badalona és doncs un llamener instrument per propagar les tesis FAES a l'àrea metropolitana, amb tertúlies, informatius i una graella que, malgrat la professionalitat indubtable dels periodistes, és influïda pel govern, i on el tractament de les notícies és esbiaixada.

D'altra banda, les notes de premsa del govern de la ciutat, s'encarreguen d'aclarir i especificar la nacionalitat estrangera en les moltes redades policials, anunciades fins i tot via twitter per l'alcalde, i en les operacions policials. Es tracta de donar vida real i mediàtica a l'eslògan que usaren en les eleccions municipals "Poniendo orden". Altrament, quan les detencions són a persones amb la nacionalitat espanyola no s'especifica a la comunicació i notes de premsa oficials. Un subtil comportament que nodreix la xenofòbia institucional.

També les xarxes socials, Internet i Youtube van acompanyar l'experiment conservador. L'ús pioner de vídeos electorals impactants com el que fa referència a l'espai del port canal ubicat al barri del Gorg. Un projecte municipal i un espai inacabat, que fou presentat pel PP de la ciutat, l'any 2007, com una zona en runa i quasi en situació catastròfica, com la zona 0 novaiorquesa.¹⁵

La manca d'escrúpols no és deté. I durant la campanya electoral de maig de 2011, es distribueixen els famosos opuscles que denuncien l'incivisme del col·lectiu de gitanos romanesos a barris com La Salut alta. S'aixeca el to xenòfob, es prem l'accelerador. Fins i tot, una eurodiputada francesa del Partit Popular Europeu es passeja pel barri de la La Salut a la recerca d'inexistents, de suposats, camps de gitanos romanesos.

13 S'ha afirmat que FAES podria ser un subreptici acrònim de Falange Española. Segons Xavier Casals, formacions italianes com MSI, emulen en l'acrònim el cognom Mussolini.

14 Abans s'ha esmentat l'autoria i assessorament d'Iván Redondo. En el frontipici de l'ideari de l'agència de comunicació Redondo Asociados, era prou rebel·lador el lema que s'hi esgrimia: dir i reproduir el que la gent diu al carrer.

15 <https://www.youtube.com/watch?v=Z5MKx02JqiY>

Full electoral. Eleccions municipals 2011. (Demandat davant dels tribunals de Justícia per SOS Racisme per incitació a l'odi racial).

Font: Internet

L'estratègia de la campanya de 2011 és temiblement senzilla, eficaç i devastadora. Repetir el que la gent diu als barris amb més problemes, en veu alta i per veu d'un candidat que es presenta com algú nou, valent, amb camisa blanca, com un heroi

L'estratègia de la campanya de 2011 és temiblement senzilla, eficaç i devastadora. Repetir el que la gent diu als barris amb més problemes, en veu alta i per veu d'un candidat, García Albiol, que es presenta com algú nou, valent, amb camisa blanca, com un heroi.

Després, el candidat, per adquirir pàtina institucional i bandejar l'extremisme es convertirà en Albiol, la nova marca d'algú que ja es veu alcalde i modula la moderació de la seva imatge. En tot cas, el "producte" de màrqueting és una renúncia de la política que explica, que analitza, que parla a la gent des de l'explicació de la veritable complexitat dels problemes. Una renúncia a la política que admet que no hi ha respostes fàcils i màgiques als problemes complexos.

Sobre la gestió del govern Albiol, no obstant, plana en el primer any i mig la presumpta corrupció i els problemes judicials: diversos regidors han d'afrontat diverses causes judicials obertes (extorsió, prevaricació, encàrrec irregulars d'obres) i l'acusació d'odi racial pel primer edil. També destaca la impossibilitat d'expulsar els gitanos romanesos com havia insinuat en campanya: són ciutadans europeus.

L'alcalde populista tampoc podrà regalar els llibres de text als estudiants de primària i secundària de la ciutat, com havia promès. No obstant, l'oposició que impedeix que es dugui a terme la promesa electoral denunciant el malbaratament de recursos d'aquesta mesura, no aconseguirà el març de 2013 concretar una moció de censura.

4. Dèficits del populisme i horitzó: cap a una nova política?

La promesa estrella electoral de 2011, que els llibres de text escolars fossin gratuïts, és inviable pel seu cost prohibitiu: 7 milions d'euros. I en la seva versió reduïda, després que la investidura de García Albiol fos facilitada per CiU¹⁶, l'alcalde voldrà destinar 1,8 milions a un projecte de socialització de llibres feta a través de les famílies, amb independència del nivell de rendes, i no per mitjà de les escoles.

¹⁶ CiU facilita la investidura amb l'argument que la victòria electoral és produïda en 28 dels 34 barris de la ciutat, i establint línies vermelles com ara el respecte a la llengua catalana, o el respecte a la immigració.

*S'experimenta
si una política
feta a través de
comunicació
pot reeixir
en l'objectiu
d'afeblir la
prioritat en
polítiques
com l'escola
i la sanitat
públiques, fent
de l'esport, de
la cultura de
masses i de la
imatge eixos de
la proposta*

El PP perdrà, la primavera de 2013, el favor de CiU en el govern municipal i de tota l'oposició, que acabarà unint-se en aquesta qüestió per oferir una alternativa més econòmica: la socialització de llibres amb una inversió anual d'uns 400.000 euros i a través dels centres escolars.

D'altra banda, el PP arriba al govern de Badalona posant l'èmfasi en errors dels governs anteriors, d'una llarga etapa d'alcaldies progressistes, però sobretot utilitzant les divisòries socials, econòmiques i culturals: centre de la ciutat davant de barris treballadors; treballadors autòctons davant de treballadors nouvinguts; ètnia gitana autòctona davant ètnia gitana romanesa, etc.

En el govern, aprofundeix l'estratègia de divisió identitat catalana-espanyola, reorganitzant els districtes, dificultant i endarrerint els ajuts al moviment associatiu, reordenant el mapa educatiu per alguns centres. Per contra, ha pogut créixer la percepció d'augment de la pressió policial, amplificada per la maquinària d'imatge municipal.

Una altra tècnica de gestió usada pel govern popular a la ciutat, per reforçar la connexió emocional dels ciutadans amb l'alcaldia és la festivalització de les polítiques locals (Venturi, 1994)¹⁷. El populisme badaloní és emocional, vol ser empàtic i captivar pels sentiments. Per tal de proveir un clima alegre i fer promoció econòmica es multipliquen les fires comercials, mercats de tota mena i mostres, festivals, buscant la participació d'entitats de tota mena, amb la inclusió d'escoles de dansa de la ciutat i l'impuls de flash mobs.¹⁸

No coneixem el que depara l'avenir. No sabem si la col·laboració de l'oposició farà possible una moció de censura. Una moció no reeixida el març de 2013 per diferències entre alguns dels partits que la van proposar. D'altra banda, experts com Xavier Casals alerten del risc del cordó sanitari: victimitza el líder i facilita que es denunciï "el pacte dels perdedors de les eleccions". O bé planteja el dubte de si partits ideològicament diferents s'uneixen, si resistiran les dificultats per concórrer a unes eleccions en què hauran de competir.

Sabem que Badalona ha esdevingut moneda de canvi o, millor dit, un camp de batalla de la política catalana i espanyola. Malgrat els esforços dels edils badalonins, la mirada de Barcelona i de Madrid existeix. Està en joc una part dels equilibris a l'àrea metropolitana i a les institucions supramunicipals. En el context d'una Catalunya que vol exercir el dret a decidir, l'orientació de l'àrea metropolitana de Barcelona és crucial.

Està en joc també la fortalesa i expansió de l'unionisme a Catalunya, a través del PP. I s'experimenta si una política feta a través de comunicació (aplicant un programa desmobilitzador pel que fa a la ideologia¹⁹ i mobilitzador perquè fa la recerca de "fans" i seguidors del polític populista), pot reeixir en l'objectiu d'afeblir la prioritat en polítiques com l'escola i la sanitat públiques, fent de l'esport, de la cultura de masses i de la imatge eixos de la proposta.

Cal recordar, en aquest sentit, que el govern de la ciutat en el darrer campionat europeu de futbol va fer instal·lar el juliol de 2012 una pantalla al parc del Gran Sol de Llefià. L'acte es va omplir amb 2.000 veïns amb banderes espanyoles que seguiren les semifinals del campionat. Molts d'aquests actes i festivals oficialment són finançats per espònsors, sense que la transparència i els procediments adequats siguin el més observat.

L'estratègia del PP a través del populisme a la ciutat és consolidar la plaça de Badalona. No només per un mandat. L'hegemonia del PP a l'àrea metropolitana de València es va iniciar en el municipi de Paterna per estendre's després fins a conquerir la capital l'any 1991.

17 Venturi, M. (1994). Grandi eventi: la festivalizzazione della politica urbana. Venezia: Il Cardo, cop.

18 El dia 15 de juny se celebrà el Badalona Summer Festival. Una celebració en el primer any de la inauguració del passeig Marítim. Amb música, castell de focs, enlairament de fanalets solidaris, etc.

19 Badalona és una ciutat de valors i estructura social treballadora, tradicionalment de centre esquerra com hem vist en l'evolució dels resultats electorals municipals.

No obstant, està per veure si la societat catalana, metropolitana i barcelonina, respon als mateixos paràmetres o ho fa de manera diferent.

En qualsevol cas, el centre esquerra estatal, català i badaloní no pot oblidar que l'accés a l'alcaldia del PP a Badalona no és casual. Hi ha tecnologia de govern i de comunicació al darrera, hi ha recursos. I és obligat, per tant, innovar, desenvolupar, renovar les formes organitzatives, mobilitzadores i comunicatives a la ciutat, i probablement a l'àrea metropolitana per a que els valors de la llibertat, la igualtat i la fraternitat tornin a presidir els projectes polítics.

Probablement, el cas de Badalona és una oportunitat per a que el centre esquerra pugui fer una altra política: més activista, superadora de sigles, col·laborativa i d'arrel ciutadana, vinculada com deia el catedràtic Antón Costas en el decurs del II seminari d'extremisme ideològic²⁰, a la vitalitat dels moviments socials i de ciutadania que no qüestionen la democràcia, sinó que en demanen més com a solució a la demagògia.

---

²⁰ http://fcampalans.cat/activitats_detall.php?idact=1013&tipus=col_tots#1